T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/276
KARAR NO : 2022/379
KARAR TR : 20/06/2022

ÖZET:7089 sayılı Kanun uyarıncameslekten çıkarılmasına karar verilen davacı tarafından, silah ruhsatının iptali ile silahın mülkiyetinin kamuya geçirilmesine ilişkin kararın iptali istemiyle açılan davanın İDARİ YARGIYERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

KARAR

Davacı : Y. S
Davalı : Tunceli Valiliği
Vekili : Av. H. Ü

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı, Alanya İl Emniyet Müdürlüğü emrinde polis memuru olarak görev yapmakta iken, 14/07/2017 tarihinde 692 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile ihraç edildiğini, Tunceli ValiliğiİI Emniyet Müdürlüğünün 18/10/2018 tarih ve 2018/281 olur sayılı kararile,görevi nedeniyle verilmeyen, şahsı tarafından ücreti ödenerek satın alınan kendisine ait ... marka 9 mm çap ve .... seri numaralı tabancaruhsatının iptali ile mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verildiğini, ruhsatı iptal edilen tabancanın kendisine iadesi halinde devir işleminin yapılacağını belirterek tarafına verilmesini talep ettiği dilekçesine davalı tarafından,mülkiyeti kamuya geçirme işlemi yapılan silahın başka bir şahsa devir edilmesi ya da bedelinin ödenmesinin mümkün olmadığının bildirilerek talebinin reddedildiğini, hakkında silahlı terör örgütüne üye olmak suçundan açılan ve yargılama sonucunda cezalandırılmasına karar verilen kamu davasında suç tarihinin 19/06/2018 olarak belirtildiğini, silah hakkında verilen kararın daha sonra yürürlüğe giren 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun Ek4. maddesi uyarınca verildiğini, mülkiyet hakkının Anayasamızda düzenlendiğini belirterek, bahsedilen işlemin iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

2. **Erzincan İdare Mahkemesi 24/12/2020 tarihli ve E.2020/1148, K.2020/1346 sayılı kararı** ile,5326 sayılı Kabahatler Kanun'u uyarıncamülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin kararlara karşı 5326 sayılı Kanun'un 27. maddesinde belirtilen şekilde sulh ceza hakimliğine başvurulacağını belirterek, davanın çözümünün adli yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle davanın görev yönünden reddine karar vermiş, verilen karar itiraz edilmeden kesinleşmiştir.

3. Davacı, bu kez işlemin iptaline, devri mümkün ise silahın bir yakınına devrine, mümkün değil ise bedelinin ödenmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

B.Adli Yargıda

4. **Antalya 5. Sulh Ceza Hakimliği 20/01/2022 tarihli ve Değ.İş.2021/4783 sayılı kararı**ile, başvuruya konu işlemin dayanağının kamu görevinden çıkarılma olduğunu belirterek, idari işlemin iptali istemine karşı açılan davanın çözümünün idari yargı yerineait olduğu gerekçesiyle başvurunun görevsizlik nedeniyle reddine karar vermiş, ayrıca görevli merciin belirtilmesi için dava dosyasının Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine de karar vermiş, davalı vekili tarafından yapılan itiraz Antalya 6. Sulh Ceza Hakimliğinin 28/03/2022 tarihli ve D.İş.2022/1387 sayılı kararı ile kesin olarak reddedilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

5.Anayasa'nın 125. maddesinin son fikrası şöyledir:

"İdare, kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlüdür."

6. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun *"İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı"* başlıklı

2. maddesi şöyledir:

"1. (Değişik: 10/6/1994-4001/1 md.) İdari dava türleri şunlardır:

a) (İptal: Anayasa Mahkemesinin 21/9/1995 tarihli ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000-4577/5 md.) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları,

c) (Değişik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar.

2. İdari yargı yetkisi, idari eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlıdır. İdari mahkemeler; yerindelik denetimi yapamazlar, yürütme görevinin kanunlarda ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde gösterilen şekil ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini kısıtlayacak, idari eylem ve işlem niteliğinde veya idarenin takdir yetkisini kaldıracak biçimde yargı kararı veremezler."

7. 7089 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınan Tedbirlere İlişkin Kanun HükmündeKararnamenin Kabul Edilmesine Dair Kanun'un *"Kamu personeline ilişkin tedbirler"* başlıklı 1. maddesi şöyledir:

" (1) Terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğuna karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı olan ve ekli (1) sayılı listede yer alan kişiler kamu görevinden başka hiçbir işleme gerek kalmaksızın çıkarılmıştır. Bu kişilere ayrıca herhangi bir tebligat yapılmaz. Haklarında ayrıca özel kanun hükümlerine göre işlem tesis edilir.

(2) Birinci fıkra gereğince kamu görevinden çıkarılan kişilerin, mahkûmiyet kararı aranmaksızın rütbe ve/veya memuriyetleri alınır ve bu kişiler görev yaptıkları teşkilata yeniden kabul edilmezler; bir daha kamu hizmetinde istihdam edilemezler, doğrudan veya dolaylı olarak görevlendirilemezler; bunların uhdelerinde bulunan her türlü mütevelli heyet, kurul, komisyon, yönetim kurulu, denetim kurulu, tasfiye kurulu üyeliği ve sair görevleri de sona ermiş sayılır. Bunların silah ruhsatları, gemi adamlığına ilişkin belgeleri ve pilot lisansları iptal edilir ve bu kişiler oturdukları kamu konutlarından veya vakıf lojmanlarından onbeş gün içinde tahliye edilir. Bu kişiler özel güvenlik şirketlerinin kurucusu, ortağı ve çalışanı olamazlar. Bu kişiler hakkında bakanlıkları ve kurumlarınca ilgili pasaport birimine derhal bildirimde bulunulur. Bu bildirim üzerine pasaport birimlerince pasaportlar iptal edilir.

(3) Birinci fıkra kapsamında kamu görevinden çıkarılanlar, varsa uhdelerinde taşımış oldukları büyükelçi, vali gibi unvanları ve müsteşar, kaymakam ve benzeri meslek adlarını ve sıfatlarını kullanamazlar ve bu unvan, sıfat ve meslek adlarına bağlı olarak sağlanan haklardan yararlanamazlar."

8. 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun Ek4. maddesi şöyledir:

" (Ek: 25/7/2018-7145/12 md.)

26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap Dördüncü Kısım Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Bölümünde tanımlanan suçlar ile 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlardan mahkûm olanlar ile Milli Güvenlik Kurulunca Devletin millî güvenliğine karşı faaliyette bulunduğuna karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti ve iltisakı yahut bunlarla irtibatı nedeniyle kamu görevinden çıkarılanların silah ruhsatları iptal edilir, bu silahların mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verilir ve 10/7/1953 tarihli ve 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunun ek 8 inci maddesine göre ilgili idarelerce işlem tesis edilir. Müsadere hükümleri saklıdır.

Birinci fıkrada belirtilen sebeplerin ortadan kalkması hâlinde, mülkiyeti kamuya geçirilen silahlar sahibine iade edilir. İadesinin mümkün olmaması hâlinde rayiç değeri tespit edilerek sahibine ödenir."

9. 6136 sayılı Ateşli Silahlar Ve Bıçaklar İle Diğer Aletler Hakkında Kanun'unEk8. maddesi şöyledir:

" (Ek: 12/5/1988-3448/2 md.)

(Değişik birinci fıkra: 20/11/2017-KHK-696/5 md.; Aynen kabul: 1/2/2018- 7079/5 md.) (Değişik cümle:24/10/2019-7190/19 md.) Cumhurbaşkanlığınca temin edilen tabanca ve mermiler Cumhurbaşkanlığı Koruma Hizmetleri Genel Müdürlüğündeki koruma personeline ve bunların amirlerine; Milli Savunma Bakanlığınca temin edilen tabanca ve mermiler, Türk Silahlı Kuvvetleri bünyesindeki subay, astsubay ve uzman erbaşlara; Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığınca temin edilen tabanca ve mermiler, kendi bünyelerindeki subay, astsubay, uzman jandarma ve uzman erbaşlara; Emniyet Genel Müdürlüğünce temin edilen tabanca ve mermiler, emniyet hizmetleri sınıfı personeline; Ticaret Bakanlığınca satın alınan tabanca ve mermiler, Ticaret Bakanlığının merkez ve taşra teşkilatında silah taşıma yetkisini haiz personele, görevlerinde kullanmak üzere bedeli mukabili zati demirbaş silah olarak satılır. Satılan silahların ayrılma, ihraç ve benzeri sebeplerle geri alınma usul ve esasları ile satılma şekil ve şartları, zayi, hasar, onarım, kadro standardı dışı bırakılması, eğitim ve görevde kullanılan mermilerin bedelli veya bedelsiz temini ve diğer hususlar çıkarılan yönetmeliklerle belirlenir.

(Değişik ikinci fıkra: 14/7/2004-5217/16 md.) Bu Kanuna göre yapılan satışlardan elde edilen Türk Lirası ve döviz karşılığı tutarlar, bütçeye gelir kaydedilir.

(Mülga üçüncü fıkra: 14/7/2004-5217/31 md.)

Bu silahlar ile ilgili muameleler her türlü vergi, resim, harç ve resmi kuruluşlara ait ardiye ücretinden muaftır.

(Değişik beşinci fıkra: 20/11/2017-KHK-696/5 md.; Aynen kabul: 1/2/2018- 7079/5 md.) Bu silahlar ve mermilerin satın alınması için gelecek yıllara sari taahhütlere girişmeye Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü yetkilidir."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

10. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın başkanlığında, Üyeler Birol SONER, Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Nurdane TOPUZ, Ahmet ARSLAN ve Mahmut BALLI'nın katılımlarıyla yapılan 20/06/2022 tarihli toplantısında;dosya üzerinde 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, olay kısmında belirtildiği üzere tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada; idari yargı yerince adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle verilmiş ve kesinleşmiş bir görevsizlik kararı bulunmakta olup, bunun üzerine kendine gelen davayı inceleyen adli yargı yerinin sahip olduğu seçenekler ile verdiği karar bakımından bir değerlendirme yapılması gerekmektedir.

11. 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesinde yer alan, *"Olumsuz görev uyuşmazlığının bulunduğunun ileri sürülebilmesi için adli ve idari yargı mercilerinin tarafları konusu ve sebebi aynı olan davada kendilerini görevsiz görmeleri ve bu yolda verdikleri kararların kesin veya kesinleşmiş olması gerekir. Bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi, ancak davanın taraflarınca ileri sürülebilir."* hükmüne göre, idare mahkemesinin kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine adli yargı yerince de görevsizlik kararı verilmesi ve bu kararın kesinleşmesi halinde, olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuş olacak; hukuk alanında doğmuş bulunan bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi ise, ancak davanın taraflarınca ileri sürülebilecektir.

12. 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesindeki *"Adli ve idari yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmişgörevsizlik kararı üzerine kendine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler."* hükmüne göre ise, adli yargı yeri, davaya bakma görevinin daha önce görevsizlik kararı veren idari yargı yerine ait olduğunu belirten gerekçeli bir karar ile doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesine başvurma olanağına sahiptir. Şu kadar ki, başvuru kararının, görev konusunda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilmesine değin işin incelenmesinin ertelenmesi hususunu da ihtiva etmesi gerekir.

13. Kanun koyucu, 14. maddeye göre hukuk alanında olumsuz görev uyuşmazlığı doğması halinde her iki yargı merciince işten el çekilmiş olduğundan başvurma iradesini davanın taraflarına bırakmış iken, bu yönteme nazaran daha kısa zamanda çözüme ulaşılmasını amaçladığı 19. madde ile, daha önce görevsizlik kararı veren yargı merciinden sonra davayı inceleyen yargı merciine, işten el çekmeden doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesine başvurma olanağını tanımıştır.

14. Olayda, adli yargı yerince, görevsizlik kararı verilmekle birlikte, bununla yetinilmemiş ayrıca görevli merciin belirtilmesi için dava dosyasının re'sen Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine de karar verilmiştir.

15. Bu haliyle, her ne kadar 2247 sayılı Kanun'da öngörülen yönteme uymamakta ise de, davanın taraflarınca başvuruda bulunulmadığı gözetilerek, Sulh Ceza Hakimliğincere'sen yapılan başvurunun 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi kapsamında olduğunun kabulü ile Uyuşmazlık Mahkemesinin önüne gelmiş bulunan görev uyuşmazlığının çözüme kavuşturulması, gerek dava ekonomisine gerek Uyuşmazlık Mahkemesinin kuruluş amacına uygun olacağından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

16. Raportör-Hâkim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Recep KALKAN ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra; gereği görüşülüp düşünüldü:

17. Dava, 7089 sayılı Kanun uyarınca meslekte kalmasının uygun olmadığına ve meslekten çıkarılmasına karar verilen davacı tarafından,kendisine ait silah ruhsatının iptali ile silahın mülkiyetinin kamuya geçirilmesine ilişkin kararın iptali istemiyle açılmıştır.

18. Dosyanın incelenmesinden, dosyada bulunan bilgi ve belgelerden, davacı adına Tunceli İl Emniyet Müdürlüğü emrinde görevli iken 6136 sayılı Kanun uyarınca ..... marka 9 mm çap ve .... seri numaralı tabancaya kamu görevlisi silah taşıma ruhsatı düzenlendiği, davacının 692 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 14/07/2017 tarihinde kamu görevinden çıkarıldığı için davaya konu silahın3713 sayılı Kanun'un Ek 4. maddesi uyarınca ruhsatının iptal edildiği

ve mülkiyetinin kamuya geçirildiği anlaşılmıştır.

19. Konuya ilişkin mevzuat hükümleri ile somut olay birlikte incelendiğinde, davacının, terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğuna karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı olduğu değerlendirilerek kamu görevinden çıkarılmasına ilişkin olarak alınan karar kapsamında silahına el konulduğu, daha sonra Tunceli İl EmniyetMüdürlüğünce kamu görevinden çıkarılmasına karar verildiği için silah ruhsatının iptaline ve silahın mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verildiği ve aynı nedenle silahınıade edilmediği ya da bedelininödenmediği açık olup, davacının, üzerine atılı suçtan cezalandırılmasına karar verilmiş ise de, davaya konu silahın, suç unsuru ya da suça konu eşya kapsamında olmadığı, müsaderesine karar verilmediğide anlaşılmıştır. Bu durumda,idarenin tek taraflı bir şekilde kamu gücüne dayanarak, üstün hak ve yetkileri çerçevesinde yaptığı bir idari işlemden kaynaklanan zarara ilişkin olduğu değerlendirilenisteminidari yargı yerinde görülmesi gerektiğisonucuna varılmıştır.

20. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak,Antalya 5. Sulh Ceza Hakimliğince yapılan başvurunun 2247 sayılı Kanun'un 19. madde kapsamında kabulü ile, Erzincan İdare Mahkemesince verilen 24/12/2020 tarihli ve E.2020/1148, K.2020/1346 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Antalya 5. Sulh Ceza Hakimliğince yapılan BAŞVURUNUN 2247 sayılı Kanun'un 19. madde kapsamında KABULÜ ile, Erzincan İdare Mahkemesince verilen 24/12/2020 tarihli ve E.2020/1148, K.2020/1346 sayılıGÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

20/06/2022tarihinde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer	Birol	Nilgün	Doğan
TOPAL	SONER	TAŞ	AĞIRMAN

Üye	Üye	Üye
Nurdane	Ahmet	Mahmut
TOPUZ	ARSLAN	BALLI